

Lanzarote

Lanzarote opnieuw bekeken. De invloed van Picasso's leerling, César Manrique, blijft inspiratiebron voor de bevolking. Duurzaamheid en authenticiteit op een charmant eiland vol contrasten.

Yaiza, Haria, Tahíche: de dorpen van Lanzarote zijn vernoemd naar de ooit regerende prinsessen van de Chuanches, de oorspronkelijk populatie. Blond en met blauwe ogen waren deze Spaanse schone de suffragettes in Europa. Gehuwd met drie ondergeschikte echtgenoten, die assisteerden bij de dagelijkse beslommeringen van het eiland, hadden zij de touwtjes in handen, ruim voordat de Spaanse Kroon domineerde.

M

Mocht één van de echtgenoten het in zijn hoofd halen de macht te grijpen, werd zijn bol geofferd aan de guillotine.

Deze koelbloedige heersersessen legden de ordentelijke basis voor dit eiland, dat voor Spaanse begrippen opvallend proper is. Eigenschappen als gehoorzaamheid en respect passen dit eiland. Niemand overschrijdt de maximum snelheid. Niemand gooit dat lege colablikje op straat. Geen mens sjouwt rond met een gillende transistor. De gracieuze dorpen van Lanzarote zijn door de Spaanse overheid genomineerd als de fleurigste van de gehele natie.

De macht van de vrouw is tot op de dag van vandaag actueel, gezien het gezag van de grootmoeder in haar familie. Op dit honderd procent katholieke eiland is zij de 'patriarch'! Na de traditionele kerkgang komt de gehele familie samen op de gemeenschappelijke Finca om de dag op het platteland door te brengen. Onder het kritische gehoor van oma worden de oogst en de omzet van het bedrijf besproken. Zij is degene, die nauwlettend in de gaten houdt of de intellectuele en culturele talenten van al haar kleinkinderen worden ontwikkeld. De grootmoeder regelt dat haar gezinshoofden gezamenlijk voorzien in de studiekosten van haar oogappels. Er is geen kind op het eiland dat kan zeggen: "Ik heb niet de kans gekregen mezelf te ontwikkelen."

Is de studie op het Spaanse vasteland voltooid, dan keert het kleinkind terug naar Lanzarote om er te werken. Voor minimaal twee jaar. Een goed doordachte dankbetuiging.

Het geeft oma's de kans huwelijken te arrangeren, waarmee zij de vergrijzing op het eiland tegengaan. De vele fiësta's, processies en bedevaarten (met name om de patroonheilige van het eiland te danken voor het tegenhouden van de lavastroom) illustreren de hechte familiebanden op het eiland, maar zeker ook de gastvrije inborst. Iedere oprecht belangstellende wordt opgenomen in het feestgedruis en betrokken bij de ingetogen religieuze momenten.

Op Lanzarote vecht men voor het behoud van zeggenschap over zijn omgeving

Wie begin zeventiger jaren Lanzarote bezoekt, trof een natuur die zich presenteerde als zwarte, sinistere schoonheid, waarin de terracottakleurige bebouwing verdween. Eind jaren zeventig, kreeg het vulkanische eiland een ontziltingsfabriekje en werd het voorzien van zoet water, met als gevolg dat het landschap verfraaide met bougainville, palmbomen, kleurrijke wingerds en rozen.

Nieuwe flora

De permanente komst van de Madrileense kunstenaar César Manrique, die groot aanzien geniet binnen de Spaanse populatie, leidde tot een aantal ongeschreven schoonheidswetten binnen de infrastructuur. Zijn suggesties voor kleur en bouwstijl vinden tot op heden navolging en houden de plannen en het 'grote' geld van bouwondernemingen en multinationals buiten de deur. Naast de nieuwe flora, siert het contrasterende wit

van de laagbouw de inktzwarte entourage. Het schilderwerk van het hout beperkt zich tot het blauw van de hemel en de zee, plus de kleuren groen en bruin ter compensatie voor de ontbrekende bomen. De geestelijke nalatenschap van deze kunstenaar beklijft. Op Lanzarote vecht men voor het behoud van zeggenschap over zijn omgeving. Dit eiland wordt niet ontsierd door grote booreilanden voor de kust, noch door wanstaltige betonnen complexen om toeristen te huizen. Het eiland van de slapende vulkaan blijft van hen!

Waar West-Europese regio's bakkeleien over het wel of niet plaatsen van windmolens i.v.m. mogelijke ontsiering, staan esthetiek en schone energie voor Lanzarote op één lijn. Windmolens, naar traditioneel als modern ontwerp, zonnepanelen en afvalrecycling, zijn voor de eilandbewoners logische investeringen voor een duurzame leefomgeving.

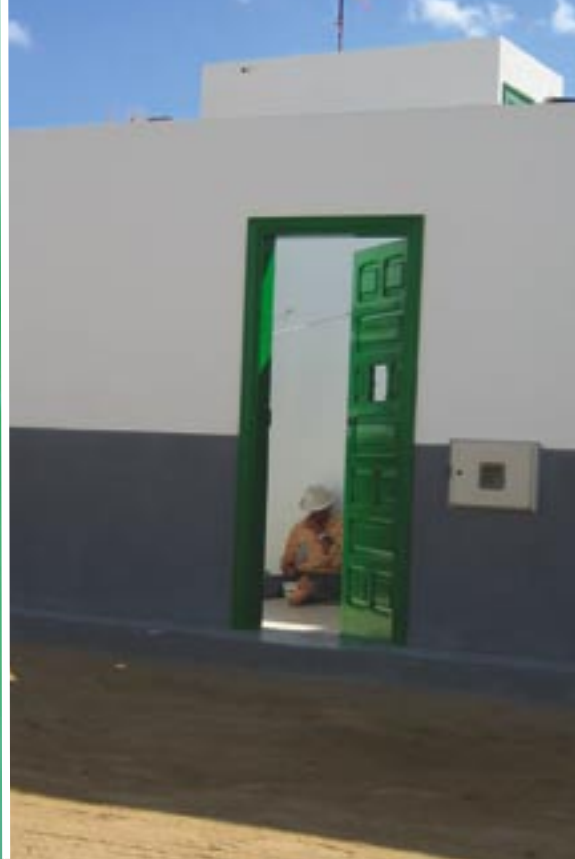
Natuur en cultuur op gedurfde wijze laten harmoniëren, dé passie van César Manrique, beïnvloedt het leven op Lanzarote. Bouwwerken als het Mirador del Rio en het Jameos del Aqua tonen aan hoe zeer de lef van Manrique om moderne kunst toe te passen in het stoere karakter van Lanzarote is geslaagd. Bij de Fundación Cesar Manrique, waar design, beeldhouwkunst en schilderwerken te bewonderen zijn, leest men de geschiedenis van deze bewogen man. De opbrengst van deze stichting wordt gebruikt voor artistieke vorming van de jeugd, zowel binnen de beeldende kunst, als binnen muziek, ballet en het theater. Het initiatief om met inkomsten van toeristische trekpleisters het bestaan van boeren en traditionele ondernemingen te subsidiëren, komt ook van Manrique. Zo ondersteunen de entreegelden van Jardin de Cactus in Guartiza de eigenaren van cactusplantages voor het kweken van cochenilles waaruit een rode kleurstof gewonnen wordt. Behalve voor farmaceuten, interessant voor de cosmetische industrie in verband met de juiste kleur voor lipsticks.

Tradities

Een ander voorbeeld vindt men bij Salinas de Janubio: de zoutduinen. Een souvenirwinkeltje sponsort de verwerking van het zeemineraal tot badzout en zuiveringssoda. In de gesprekken met de bevolking weerklinkt de liefde voor de leefomgeving en de tradities. César Manrique had geen betere voedingsbodem voor zijn ideeën kunnen treffen. Het is duidelijk: De relatie tussen de Madrileen en de Lanzarot is als een inspirerend huwelijk

César Manrique ontwierp de binnentuin met het prachtige zwembad van het Grand Melia Salinas aan de Costa Teguisse. Talloze werken van hem schitteren in het interieur van dit verblijf, waar de eilandbewoners hun gasten grenzeloos verwennen. Gezien de centrale ligging is dit hotel een ideaal vertrekpunt om Lanzarote te verkennen. Het eiland verwierf bekendheid met het duistere Park Nacional Timanfaya en de lagune bij het woeste El Golfo. Plekken waar de krachtmetingen tussen land, vuur en water duidelijk worden. →

Waag ook eens een rit naar Playa de Cho Gregorio. Dwars door de schitterende, tevens macabere, lavastroom leidt een hobbelige route naar dé ultieme plek om te snorkelen. Trotseer een 670 hoog massief en bereik het Playa de Famara voor een surfavontuur. Op strandjes waar geen mens te vinden is, lijkt het paradijs dichtbij.

Dwaal door het verlaten Peña del Silbo. De in het noorden gelegen bergen zijn groener en rijker aan flora en fauna. Kleine weggetjes slingeren door het gebied en trakteren op de mooiste vergezichten en op robuuste kustlijnen. De kans is groot illegale truffelstekers te verrassen of een herder te spotten die zijn schapen verweidt. In de noordelijk gelegen dorpjes pronken de jagers met hun buit van de konijnenjacht. De pelsen worden verkocht aan bewoners van buureilanden met een koudere winter. Beklim de heuvels naar het Castillo de Sancta Barbara (waar ook het immigrantenmuseum is gehuisvest) om bij helder weer het hele eiland te overzien. Fêteer jezelf op een lunch van aardappeltjes met knoflookdressing in de oude hoofdstad Tequise en proef de tongstrelende eenvoud van de Canarische keuken. Achter de groene luiken van deze oude hoofdstad schuilen de meest originele en chique winkeltjes. Dit geldt overigens ook voor de huidige hoofdstad Arrecife, waar in de kleinste steegjes, zowel het aanbod van topdesign als van lokaal handwerk te vinden is. Rijd naar de zaterdagmarkt in Haria voor de aan waslijnen gedroogde vis en verse cactusvijgen. Regel daar meteen een ontmoeting met de doofstomme Ladisloa Rodriguez. In een achterafstraatje knipt en scheert hij zijn klanten. Hij is de lokale trots! Deze, zich slechts van gebarentaal bedienende voetbalcoach, leverde twee vedettes aan FC Barcelona! Ladisloa's cliëntèle pronkt met zijn verzameling wedstrijdbeckers en oorkondes in het efficiënt ingerichte kapperszaakje, waar nationale en internationale sportprestaties worden becommentarieerd.

Wijnboeren

Ezels en Picon: de bewerking van het land blijkt lucratief, ondanks de massieve vulkanische bodem. Waren het ooit kamelen die de groeven in de akkers trokken, tegenwoordig klaren

Een dag in de eenzame stilte van dit lieflijke eiland is voldoende om lijf en geest op te laden

ezels deze klus voor de agrariër en maken zij de glooiende terreinen gereed voor drie oogsten per jaar. Uien, aardappels, meloenen en cactusvijgen zijn de voornaamste producten. Elke zichzelf respecterende familie op Lanzarote verbouwt zijn eigen wijn. De wijnboeren in La Geria poten de druivenstruiken diep in de keiharde grond om de kwetsbare planten te beschermen tegen de eeuwige wind. Met het eindresultaat wordt geproost op familiebijeenkomsten, het wordt geschonken in de bodega's en is op de markt te koop. Topkwaliteit kenmerkt de wijnproductie van Lanzarote, die vooralsnog, niet de kans kreeg te worden geëxporteerd, aangezien de voorraad wordt opgekocht door vinologen van luxe hotels. Fascinerend eenvoudig irriteert men de massieve bodem. Géén ingewikkelde systemen, géén verspillende besproeiing gedurende de hitte overdag. Men gebruikt de zogeheten Picon, een vulkanische steentje gewonnen bij de mijnen van het Pena del Silbo en Montaña de Iguaden. Dit gesteente heeft het vermogen het nachtvocht uit de lucht op te nemen en het zout daaruit te filteren. Tegen de ochtend wordt het vocht afgegeven aan de aarde. Deze rijkdom is exclusief voor eigen gebruik en mag niet worden geëxporteerd.

Een bezoek aan het schilderachtige buureilandje La Graciosa is een absolute must. Al was het maar vanwege de boottocht die schitterend zicht geeft op de ondoordringbare uitlopers van het Risco de Famara op Lanzarote. Vanuit het vissersplaatsje Orsola vertrekt het veerbootje naar Spanjes meest oorspronkelijke plek. In het pittoreske haventje Caleta de Sebo van La Graciosa,

blinken propere huisjes langs de zandpaden. In kruiwagens versjouwen de bewoners de per boot meegebrachte spullen naar huis. Op wat luttele vierkante kilometers leeft een bevolking ongekunsteld in harmonie. Er heerst een volkomen rust. Op het trapje van haar voordeur vlecht een vrouw een zonnehoed. In de schaduw van de witgekalkte omheining van de binnentuin, bereidt een man de groenten. Er blaft een hond. Er kraait een papegaai. Vijftientig kinderen informeren zich over de buitenwereld, waarvoor werkelijke nieuwsgierigheid ontbreekt. Men hecht waarde aan de eigen leefstijl en huwelijken binnen de vijf eilandfamilies zijn dan ook populair. Het eiland ligt in een beschermd natuurgebied wat luidruchtige watersport uitsluit. Een handvol dagjesmensen vermaken zich met zwemmen en snorkelen in de kristalheldere zee. Voor nog geen vijf euro genieten zij van koude cola en paella op het terrasje van Señora Eringueta. Zwaar weer kan La Graciosa isoleren van Lanzarote en een bezoek of terugtocht verhinderen. In het laatste geval opent Senora Eringueta de deuren van haar logement. Eén dag in de eenzame stilte van dit lieflijke eilandje is voldoende om lijf en geest volledig op te laden.

Tweede natuur

Een lekkere dag aan zee, een lui moment met de krant aan de zwembadrand, ook dat biedt Lanzarote. Doeners met een brede culturele interesse kiezen voor dit eiland. Hier is duurzaamheid een tweede natuur. Dit eiland heeft stijl. Begrijpelijk dat ook het koningspaar van Spanje de plek voor hun favoriete vakantiewoning vond aan de Costa Teguisa.

